

Center for Seksuelle Overgreb

Årsstatistik 2023

Aldersgruppe: fra 16 år og opefter

Aviaja Mose Wingender
April 2024

I Center for Seksuelle Overgreb (CSO) registreres en række oplysninger om de henvendelser, centret modtager, såsom baggrundsplysninger om henvender og information vedrørende overgrebet. Dette afsnit giver et statistisk billede for 2023.

Nye henvendelser i CSO

I CSO har der i 2023 været 664 personer, som har haft et fremmøde, hvoraf 565 mødte op på akutafdelingen på baggrund af et overgreb sket indenfor en måned, og 99 var senhenvendere, som startede direkte forløb i den psykosociale afdeling på baggrund af et overgreb sket for mere end en måned siden. Hertil kommer 272 telefonrådgivninger¹.

I 2022 var der til sammenligning 638 akutte henvendelser. Den lavere andel af akutte henvendelser i 2023 er noget, som flere andre centre i landet også har oplevet, uden at det umiddelbart kan forklares. Centrene holder øje med, om det er en udvikling, som fortsætter i 2024.

I 2023 har 30 ofres pårørende fået pårørendesamtaler, hvilket svarer til, at 40 pårørende har fået hjælp². Det er primært forældre, men partnere og andre pårørende såsom søskende har også modtaget samtaler i centret.

På rådgivningstelefonen, som har åbent to timer to gange ugentligt, har der i alt været 355 henvendelser. Henvendelserne kom fra 203 ofre, 75 pårørende og 77 fra en fagprofessionel.

For de 99 senhenvendere, som er tilbudt behandling i CSO, er rådgivningstelefonen den primære vej ind i CSO (83), men der kommer også henvisninger, primært fra egen læge, til centret (12) og fra andre centre i landet (fire).

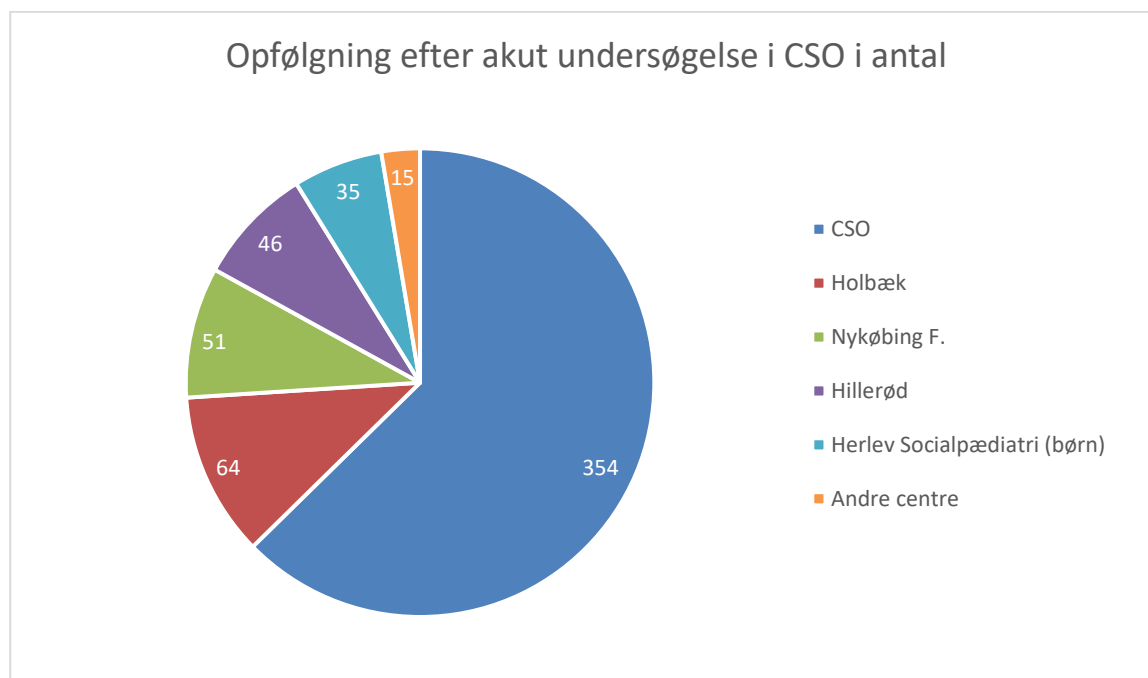
CSO tilbyder sexologiske samtaler ved en specialuddannet sygeplejerske. I 2023 modtog fire personer sexologisk rådgivning; og to havde deres partner med.

¹ Tallet dækker de telefoniske henvendelser, som ikke resulterer i et fremmøde i CSO, fx ofre der blot søger råd og vejledning eller henvises til andet tilbud samt pårørende og fagprofessionelle.

² Forældrepar tæller for én, mens skilte forældre, der kommer til hver deres samtale, tæller individuelt.

Opfølgning efter akut undersøgelse

Alle, som udsættes for seksuelle overgreb i Østdanmark, og som henvender sig indenfor syv dage efter overgrebet, ses som udgangspunkt i CSO på Rigshospitalet. Herefter foregår opfølgningen i det center, som ligger i det område, hvor de har bopæl. Unge under 16 år visiteres til opfølgning på Herlev Socialpædiatrisk afdeling (med undtagelse af en gruppe 15-årige, som får tilbudt opfølgning i et center tæt på deres bopæl). Grafen nedenfor viser, på hvilke centre opfølgningen foregår.

Af de 354 akutte henvendelser, som fik tilbudt opfølgning i CSO, blev 149 henvist til psykolog eller socialrådgiver i centret. At ikke alle henvises, kan skyldes, at der allerede er et aktivt behandlingsforløb i eksempelvis psykiatrien, at vedkommende ikke ønsker psykologbehandling, at der er et misbrug eller andet.

Resten af afsnittet med statistiske oplysninger tager udgangspunkt i aldersgruppen fra 16 år og opefter, hvilket er **623 henvendelser**. Der præsenteres data for det samlede antal henvendelser i CSO, og hvor det er relevant, opdeles data også i akutte henvendelser og senhenvendelser.

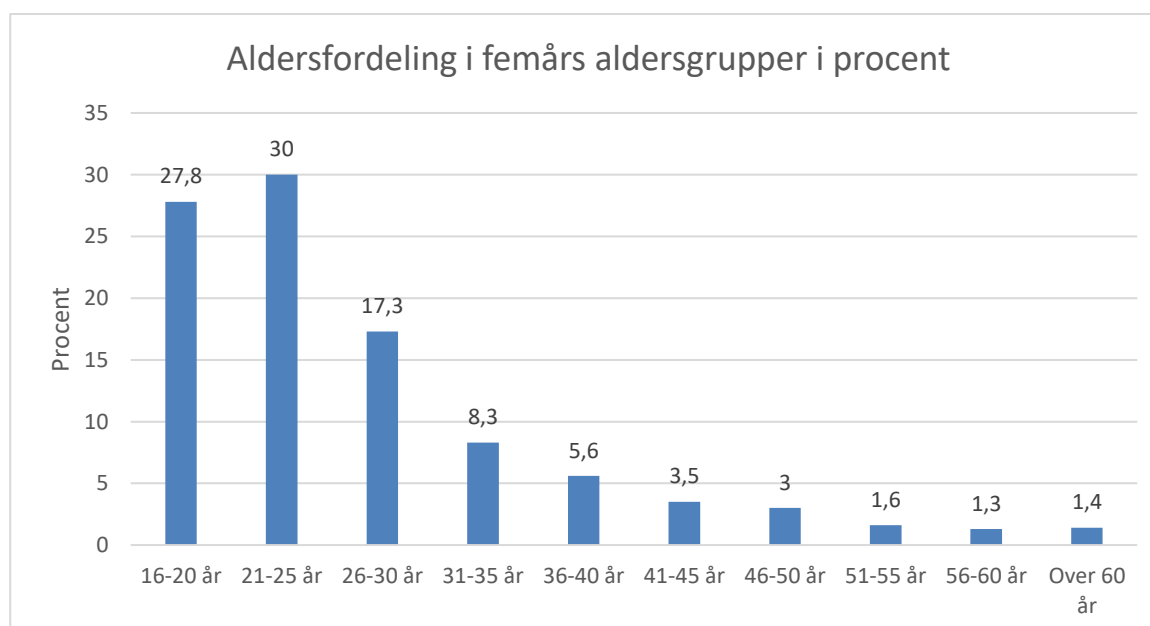
Kønsfordeling

Der er flest kvinder, som henvender sig i CSO, og i 2023 var 95,5 % kvinder, og 4,2 % var mænd. 0,3 % identificerer sig som andet end kvinde eller mand. Kønsfordelingen afspejler i høj grad fordelingen de foregående år.

Som noget nyt indsamles viden om seksualitet, og blot 1,6 % har angivet at være homoseksuel, 1 % bisexuel og 1 % andet, fx panseksuel. Det er et opmærksomhedspunkt for CSO, da forskning peger på, at seksuelle minoriteter, altså LGBT+ personer, er i højere risiko for at blive udsat for seksuelle overgreb.

Aldersfordeling

Det er en ung aldersgruppe, som henvender sig i CSO, hvilket har gjort sig gældende alle år. 75,1 % var mellem 16 og 30 år. Gennemsnitsalderen var 27 år, og medianen var 24 år. Nedenfor ses aldersfordelingen i femårs aldersgrupper.

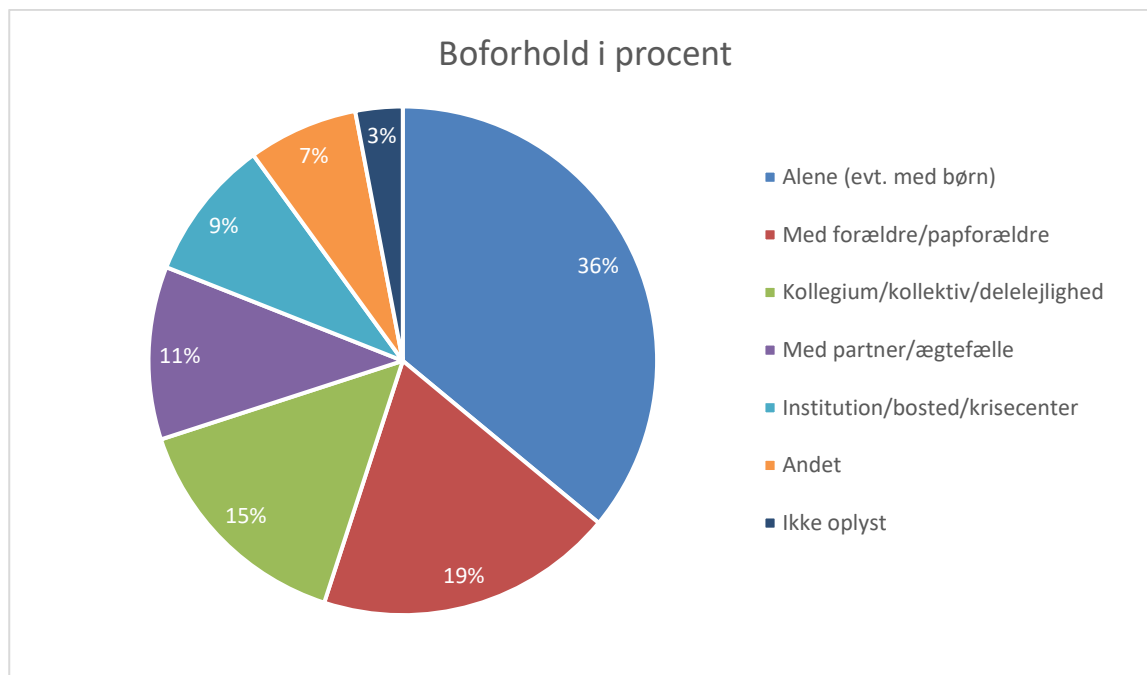
Etnicitet, beskæftigelse, børn og boforhold,

De fleste, der henvender sig i CSO, er af dansk oprindelse (82,7 %). Der er 6,9 % der er indvandrere/efterkommer fra et ikke-vestligt land, og 6,3 %, der er indvandrere/efterkommer fra et vestligt land. 2,7 % er turist med kortere ophold i Danmark. For 1,4 % er etnicitet ikke oplyst.

At det er en ung aldersgruppe, der henvender sig i CSO, afspejles i beskæftigelse, hvor 36,6 % er studerende. 35,6 % er i arbejde og 22,6 % er ikke i arbejde eller studerer. For 5,1 % er beskæftigelse ikke oplyst.

Knap hver femte har et barn eller flere (19,6 %).

At der er mange unge, som henvender sig i CSO, afspejles også i typen af boforhold. Mange bor stadig med forældre, og en stor andel bor i fællesskaber med andre, eksempelvis på kollegie. Se graf nedenfor.

Psykiatriske diagnoser og tidligere fysiske og seksuelle overgreb

42,7 % har en psykiatrisk diagnose eller er under udredning for dette. For 90,6 % var diagnosen til stede forud for overgrebet. 19,7 % har tidligere været udsat for fysisk vold, og 34,2 % har tidligere været udsat for seksuelt overgreb.

Politianmeldelse

I CSO modtages alle henvendelser, uanset om de er anmeldt eller ikke anmeldt til politiet. Af det samlede antal henvendelser i 2023 har 54 % anmeldt til politiet, 44 % har ikke anmeldt, 1 % har forsøgt at anmelde men er blevet afvist, og for 1 % er det ikke oplyst.

Hvis man skal se på tendenser for et år, skal man se særskilt på akutte henvendelser, og her er det 62 %, der har anmeldt overgrebet til politiet. Denne anmeldelsesprocent er en anelse højere end de foregående fem år, hvor den har svinget mellem 55 % og 58 %.

Af de akutte henvendelser, hvor der ikke er anmeldt på henvendelsestidspunktet i CSO, er der 10,3 %, der har efteranmeldt overgrebet til politiet.

I gruppen af senhenvendende, hvor overgrebet ligger længere tid tilbage, er det blot 12 %, der har anmeldt overgrebet til politiet.

Type af overgreb

Langt de fleste henvender sig med et enkeltstående overgreb (87,3 %), og 7,2 % henvender sig med flere overgreb. For 5,5 % er dette ikke oplyst.

Størstedelen har været udsat for penetration, idet 62,9 % har været udsat for vaginal indtrængning, 22,3 % for oral indtrængning og 11,7 % for anal indtrængning. 7 % husker eller ved det ikke (fx i henvendelser med mistanke om drugrape). Nogen har været udsat for flere former for indtrængning under overgrebet. 10,4 % har ikke været udsat for indtrængning/indtrængningsforsøg.

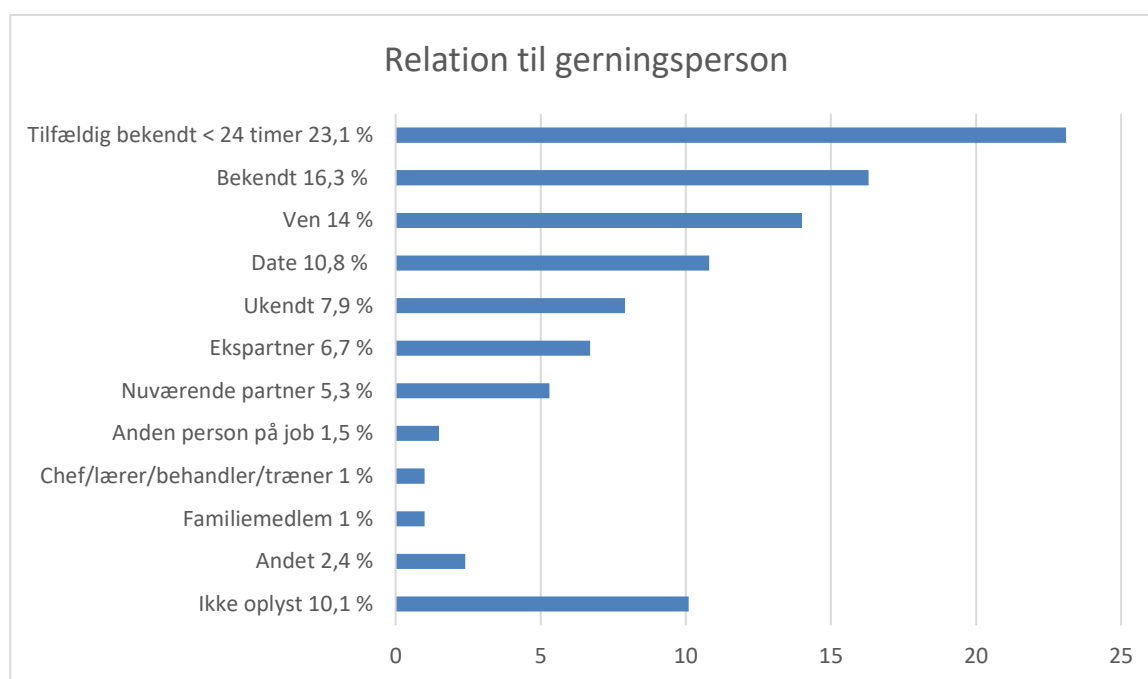
Tid siden overgreb

De fleste henvender sig akut i CSO, og den største andel henvender sig kort tid efter overgrebet. 62,1 % henvender sig inden for 72 timer efter overgrebet, 13,5 % henvender sig mellem tre og syv døgn efter overgrebet, 8,7 % mellem syv døgn og en måned efter overgrebet. 15,6 % henvender sig mere end en måned efter overgrebet (senhenvenderne).

For 56,7 % af senhenvenderne ligger overgrebet år tilbage.

Relation til gerningsperson

Langt de fleste, der henvender sig i CSO, har været udsat for overgreb af en, de har et forudgående kendskab til. 23,1 % har været udsat for overgreb af en, de har kendt i under 24 timer, fx en de har mødt på en bytur.

Kun 7,9 % har været udsat for overgreb af en helt ukendt person. Der kan dog være flere, da der ikke er oplysninger om gerningspersonen for 10,1 %. Dette kan eksempelvis være, hvor der er mistanke om drugrape. Det er dog værd at hæfte sig ved, at langt de fleste har et forudgående kendskab til gerningspersonen. Det bryder med myten om, at voldtægt kun begås af en fremmed og ukendt mand, der springer frem fra en busk og overfalder en.

I de fleste henvendelser i CSO er gerningspersonen dog en mand (89,2 %). 1,3 % har været udsat for overgreb af en kvinde. For 9,5 % er der ikke oplysninger om kønnet på gerningspersonen.

I alt havde 8 % etableret kontakt til gerningspersonen online via fx en datingapp eller lignende. Ser man isoleret på akutte henvendelser, er det næsten samme andel (8,7 %). Det er et stort fald fra de forrige år, hvor mellem 15 og 16 % havde etableret kontakt online.

Alkohol- og narkotikapåvirkning

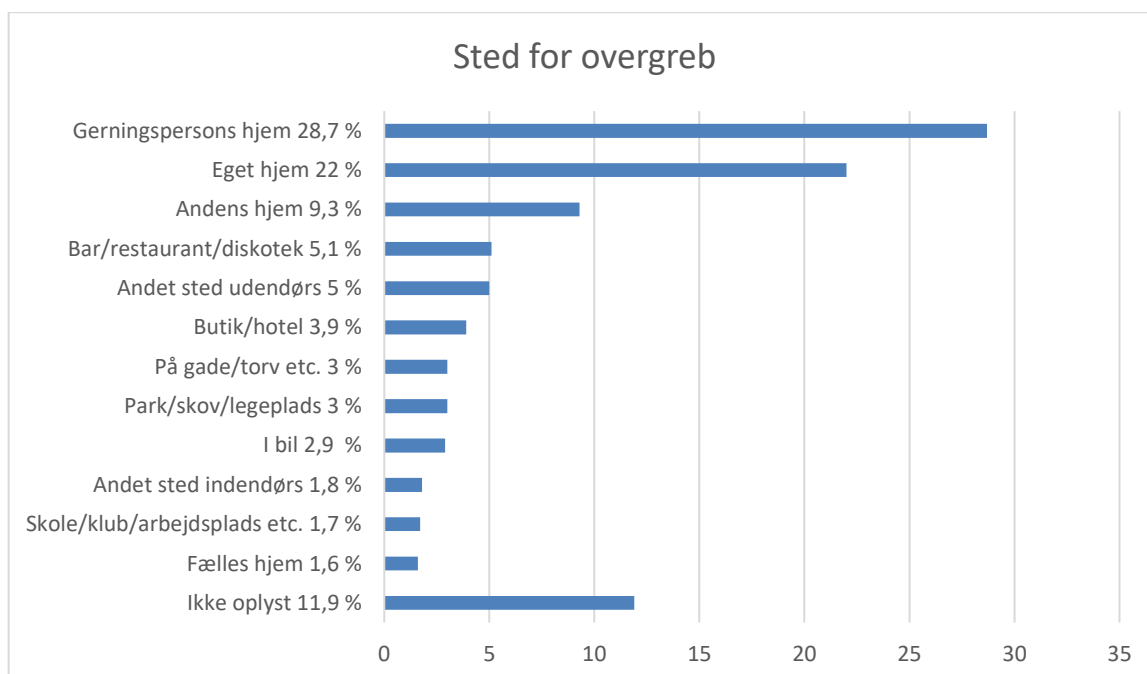
Mere end hver fjerde (27,6 %) havde ikke indtaget alkohol i forbindelse med overgrebet. 22,3 % havde indtaget fem genstande eller færre, 31 % havde haft et større indtag af alkohol, og 8,5 % havde indtaget alkohol med amnesi til følge. For 10,5 % er alkoholindtag ikke oplyst.

I forhold til euforiserende stoffer havde 5 % indtaget hash, 4,8 % havde indtaget fx ecstasy og 0,5 % havde haft indtag af fx heroin.

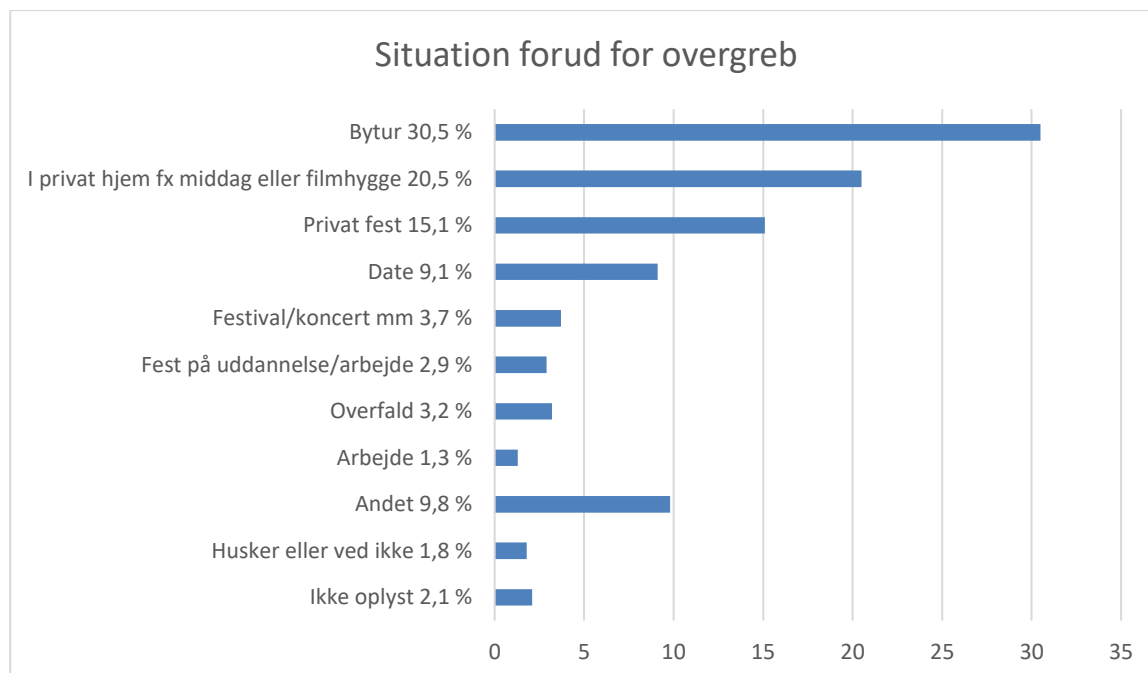
20,9 % mistænkte at have været udsat for drugrape. Ser man isoleret på akutte henvendelser, var det 23 %, der mistænkte dette. Det er en stigning fra foregående år, hvor 19 % havde denne mistanke.

Sted for overgreb

Langt de fleste overgreb er foregået i et privat hjem. 61,6 % var udsat for overgreb i et privat hjem.

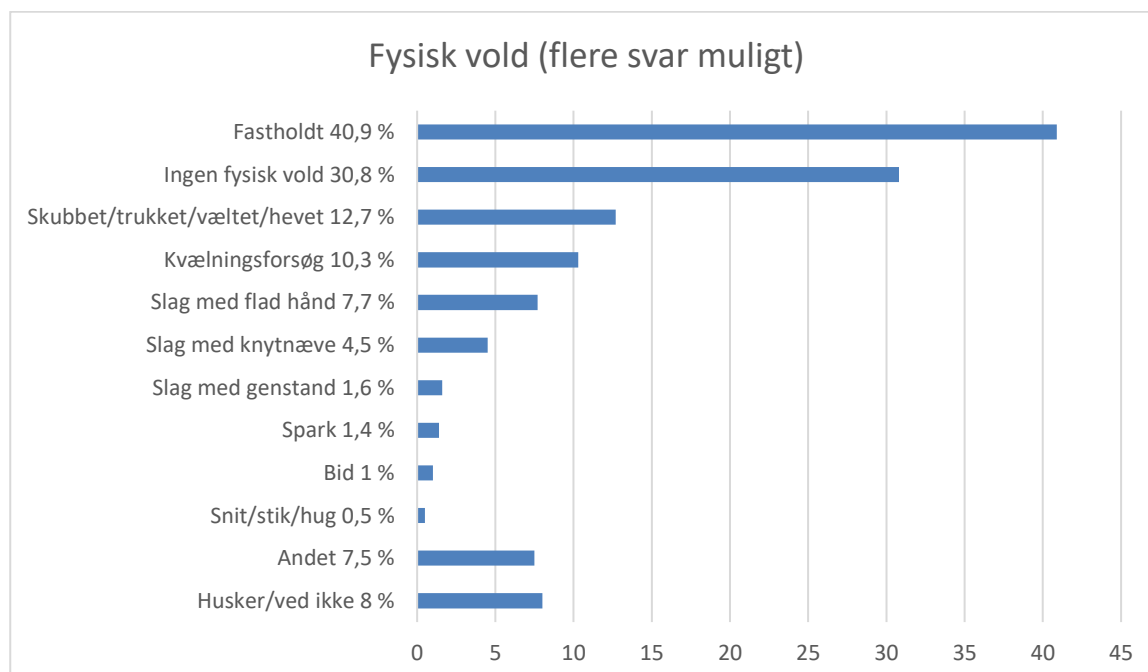

CSO er begyndt at indsamle viden om situationen forud for overgrebet. Disse ses nedenfor.

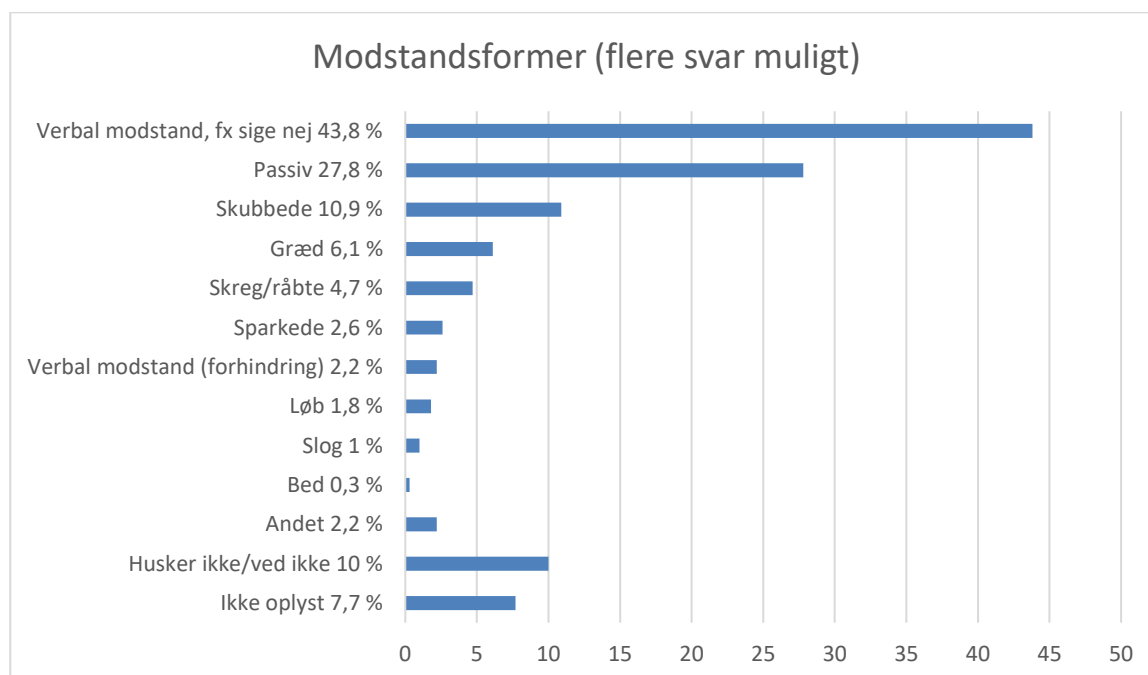

Fysisk vold og modstand

I 30,8 % har gerningspersonen ikke anvendt fysisk vold i forbindelse med overgrebet, og grov fysisk vold såsom spark og knytnæveslag ses heldigvis sjældent. Den almindeligste voldsform er fastholdelse (40,9 %).

Modsat hvad mange måske forestiller sig, er det kun få, der gør fysisk modstand under et overgreb. De fleste gør enten verbal modstand ved at sige nej eller bliver passive (eksempelvis pga. 'frys' tilstand).

Akut undersøgelse

Af dem, der får foretaget en gynækologisk undersøgelse og/eller anoskopi, er der 42,6 %, der har skader, som vurderes at være relateret til overgrebet. Oftest er det mindre skader såsom hævelser og rifter.

Et tilbud ved den akutte undersøgelse er at blive testet for seksuelt overførte sygdomme, og af dem, der tager imod dette tilbud, testes 6,4 % positiv for klamydia og 2,5 % for gonorre. Det er dog vigtigt at bemærke, at smitten ikke nødvendigvis er sket i forbindelse med overgrebet, da disse sygdomme kan have været til stede før overgrebet.

Til den akutte undersøgelse tilbydes også test for smitte med HIV og Hepatitis B, og de fleste takker ja til at blive testet. Der var én (svarende til 0,2 %), der blev testet positiv for HIV, og ingen der blev testet positiv for Hepatitis B infektion.

Der testes desuden for syfilis på indikation for dette. 48 blev testet og heraf var én blodprøve positiv for syfilis (svarende til 2,1 %).

Ligesom med de seksuelt overførte sygdomme, kan smitten med både HIV og syfilis have været til stede før overgrebet.